

ROOMAN HAJOAMINEN

1. Taloudelliset ongelmat

- Maataloustuotannon heikkeneminen
- * maaseudun työvoimapula
- + pienviljelijöitä kaupunkeihin nousevien verojen takia
- + orjien saatavuuden heikkeneminen
- + rutto (melkein puolet väestöstä kuoli)
- * peltojen köyhtyminen (lannoitus vähäistä)

- Kaupan tyrehtyminen
 - * vähemmän kaupattavaa koska maatalous-
tuotanto vähentynyt
 - * merirosvot takaisin Välimerelle 200-luvulla
 - * provinssit omavaraisimmiksi → Rooma jäi
syrjään kaupan keskuksen asemasta
- Rahatalouden kriisi
 - * vähemmän kaupattavaa = hinnat nousivat
 - * valtion menot kasvoivat (hovi & armeija)
 - * jalometalleja vuoti valtakunnan ulkopuolelle
(Kiina)
- → inflaatiokierre → paluu luontaistalouteen

2. Armeijan kriisi

- Sotkeutui politiikkaan (keisariksi huutaminen, keisarimurhat)
- Palkkojen nousun kierre
- Roomalaiset haluttomia sotapalvelukseen → palkkajoukkoina mm. germaaneja, joilla heikko taistelumotivaatio (eivät tunteneet Roomaa tärkeäksi)

3. Väestön ongelmat

- Ylellinen elämä veltostutti (”leipää ja sirkushuveja”)
- Kristinusko siirsi kiinnostuksen maallisista asioista tuonpuoleiseen
- Maaorjuus
- Vesijohdoissa ollut lyijy vaurioitti aivoja (?)

4. Ulkoiset ongelmat

- Germaanien ”kansainvaellukset” v. 375 jKr. alkaen (hunnit, gootit, frankit, normannit)
- * germaanien väkiluku kasvanut → pula toimeentulosta
- * germaanit halusivat osallisiksi Rooman loistosta
- * heikentynyt Rooma oli houkutteleva kohde
- → Länsi-Rooma jäi germaanien jalkoihin ja tuhoutui 476 jKr.